

**Uchwała Nr XVII/168/19
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach**

z dnia 26 listopada 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach
na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach
uchwała:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2020-2022 stanowiący w załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czechowic-Dziedzic.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Damian Żelazny

Załącznik do uchwały Nr XVII/168/19
Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach
z dnia 26 listopada 2019 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2020 - 2022

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH
NA LATA 2020-2022**

I WPROWADZENIE

„(...) Wiedza o kwestiach społecznych ich przyczynach i konsekwencjach oraz sposobach ich rozwiązania jest rdzeniem nauki o polityce społecznej. Kwestia społeczna to poważny, budzący niepokój problem społeczny, który nie może zostać samodzielnie rozwiązany przez ludzi i wymaga szerokich działań wielu podmiotów (...).”¹

Rodzina wywiera pierwszy i podstawowy wpływ na dziecko, a rodzice są jego pierwszymi i najważniejszymi nauczycielami, dlatego też nazywa się ją podstawową komórką społeczną. Dzieci wychowywane w prawidłowo funkcjonującej rodzinie są jedynymi i najważniejszymi dla swoich opiekunów (rodziców), podczas gdy wychowywane w placówce, są jednymi z wielu. Rodzina jest najlepszym środowiskiem do rozwoju dziecka, gdyż w takim środowisku dziecko będzie miało możliwość zaspokojenia swoich podstawowych potrzeb psychofizycznych. Troskliwi rodzice znają swoje dziecko, są w dużym stopniu zaangażowani w jego życie, potrafią dostrzec kiedy jest ono smutne, coś je trapi lub gdy zbliża się choroba. Dla każdego dziecka najważniejsza jest miłość rodziców oraz czas jaki mu poświęcają. Taki czas nigdy nie będzie stracony ale zaowocuje w przyszłości. Szczególnie dobrze widać to w rodzinach, gdzie wychowują się dzieci z niepełnosprawnością lub długotrwale chore. Możemy wówczas zaobserwować jak daleko może sięgać miłość rodziców, do jakich poświęceń są zdolni, aby swojemu dziecku pomóc. Dziecko dorastając w rodzinie, w której ma poczucie akceptacji i miłości opiekunów, może w pełni rozwijać swoje pasje i marzenia. Ma poczucie własnej godności i wartości, nie czuje się gorsze od swoich rówieśników. Pozbawienie dziecka możliwości wychowywania się w domu rodzinnym, może więc spowodować wystąpieniem wielu niekorzystnych objawów somatycznych i psychicznych w jego zachowaniu, które w efekcie rzutować będzie na dalszy rozwój oraz umiejętność współżycia społecznego.

W ostatnich latach rodzina uległa dużym przeobrażeniom, zmieniła się jej struktura, model oraz liczebność, a także sposób funkcjonowania. Obok tradycyjnego małżeństwa coraz częstsze stają się związki nieformalne, wzrasta liczba samotnych rodziców, a tradycyjny model rodziny przekształcił się w model partnerski. Rodzice mając takie same prawa i obowiązki, stają się równorzędnymi partnerami i są w równym stopniu odpowiedzialni za wychowanie swoich dzieci. Z jednej strony zwiększa się ich świadomość rodzicielska, jednak z drugiej strony można zaobserwować też coraz większą jej dezintegrację.

Jak wynika z obserwacji rodzin z którymi pracują na co dzień pracownicy służb społecznych, największe spustoszenie wywołuje zazwyczaj uzależnienie oraz przemoc w rodzinie. Z dotychczasowej pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wyraźnie wynika, że praca rodzinami, gdzie przemoc domowa współwystępuje z problemem uzależnienia jest trudna i wymaga zaangażowania się w nią wielu specjalistów i powinna być skierowana zarówno do dzieci i do rodziców, jako systemu. Warto zaznaczyć, że skuteczna pomoc może być osiągnięta, przy pełnym zaangażowaniu rodziny oraz współpracy z lokalnymi służbami pomocowym. Dlatego też głównym założeniem niniejszego Programu jest wsparcie całej rodziny już na początkowym etapie pojawienia się trudności i ich jak najszybsze rozwiązanie.

1. Podstawa prawna programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2020-2022 jest dokumentem opartym na przepisach art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodziny.

¹J. Danecki „Kwestie społeczne – istota, źródła, diagnozy, Warszawa 1996

2. Zgodność programu z innymi dokumentami i podstawy prawne tworzenia i funkcjonowania gminnego programu wspierania rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2020-2022 jest kontynuacją poprzednich programów wspierania rodziny i wpisuje się w założenia Strategii Polityki Społecznej na lata 2020 – 2025. Program ten koresponduje z ustawami oraz lokalnymi programami z zakresu wspierania rodziny, między innymi:

- 1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**
(Dz. U. z 2019 r. poz. 1111)
- 2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej**
(Dz. U. z 2019 r. poz. 1507)
- 3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**
(Dz.U. z 2015 r. poz.1390)
- 4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**
(Dz.U. z 2018 r. poz. 2137)
- 5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii**
(Dz.U. z 2019 r. poz. 852)
- 6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych**
(Dz.U. z 2018 r. poz. 2220)
- 7. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci**
(Dz.U. z 2016 r. poz.195)
- 8. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",** (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860)
- 9. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów**
(Dz.U. z 2017r. poz. 670)
- 10. Ustaw z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech**
(Dz.U. z 2019 r. poz. 409)
- 11. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy**
(Dz.U. z 2019 r. poz.2086)
- 12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich**
(Dz.U. z 2018 r. poz.969)

II CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Cel główny

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach jest zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w szczególności tym, które przeżywają trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w taki sposób, aby mogły osiągnąć optymalny poziom stabilizacji życiowej, umożliwiając prawidłowe wychowanie dzieci.

Zakłada się, że wsparcie realizowane będzie poprzez podjęcie działań profilaktycznych, obejmujących diagnozę, pomoc terapeutyczną, socjalną i wychowawczą. Pomoc ta świadczona będzie przez profesjonalistów z różnych dziedzin, realizowana w ramach spójnego systemu pracy środowiskowej, oparta na wzajemnej współpracy przedstawicieli instytucji i przy aktywnym udziale rodzin, do których jest kierowana. Działania podejmowane w ramach systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby zagrożenie odebraniem dziecka zostało zminimalizowane. W przypadku zaś, gdy dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej, nastąpi podjęcie pracy z rodziną, w celu szybkiego powrotu dziecka do rodziny.

2. Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych rodzin, w szczególności rodzin o niskim statusie materialnym.
2. Rozwijanie zadań z zakresu profilaktyki, edukacji i wspierania rodzin, w tym rodzin zagrożonych odebraniem dziecka i umieszczeniem w pieczy zastępczej.

3. Tworzenie zintegrowanego lokalnego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: poprawa funkcjonowania dziecka i jego opiekunów w środowisku rodzinnym i społecznym przez wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

IV ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są:

1. Rodziny z terenu gminy Czechowice-Dziedzice, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
2. Dzieci i młodzież, pozbawione właściwej opieki w swoim środowisku rodzinnym.
3. Przedstawiciele różnych instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i ich rodzin.

V KOORDYNATOR PROGRAMU ORAZ INSTYTUCJE UDZIELAJĄCE WSPARCIA NA TERENIE GMINY CZECHOWICE- DZIEDZICE

Koordinatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach, przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny takich jak:

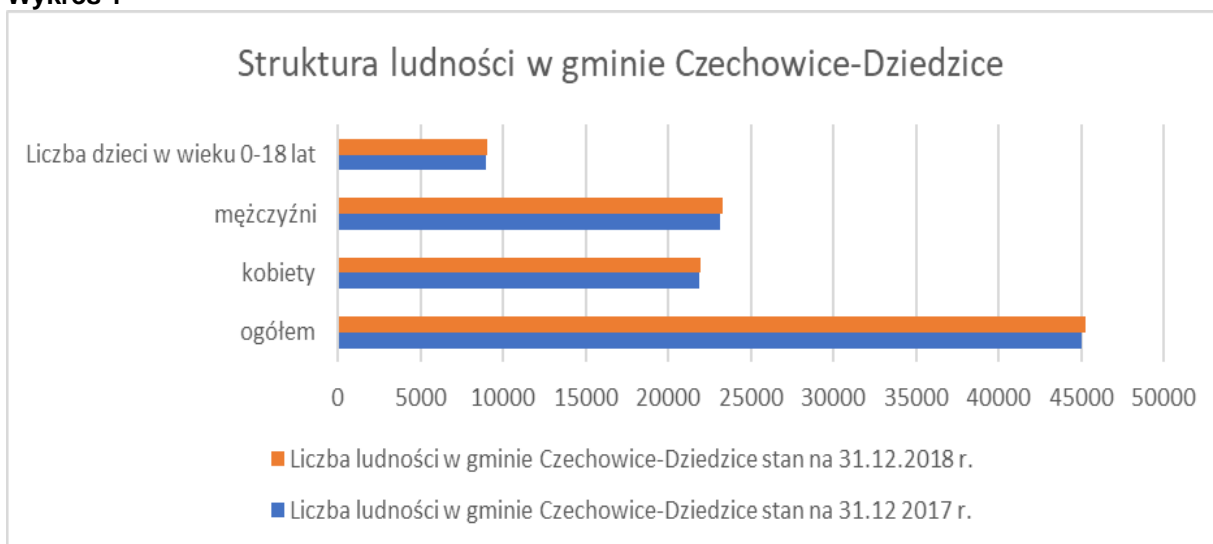
1. Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach
2. Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Problemom Uzależnienia
3. Świetlica dla dzieci i młodzieży „Zatoka”
4. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czechowicach-Dziedzicach
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Żłobek Miejski w Czechowicach-Dziedzicach
7. Miejski Dom Kultury w Czechowicach-Dziedzicach
8. Miejska Biblioteka Publiczna w Czechowicach-Dziedzicach
9. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Czechowicach-Dziedzicach
10. Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach
11. Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach
12. Placówki oświatowe z terenu Gminy Czechowice-Dziedzice
13. Podmioty medyczne działającymi na terenie gminy Czechowice-Dziedzice
14. Filia Powiatowego Urzędu Pracy w Czechowicach-Dziedzicach
15. Komisariat Policji w Czechowicach-Dziedzicach
16. Administracja Zasobów Komunalnych w Czechowicach-Dziedzicach
17. Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej
18. Prokuratura Rejonowa w Pszczynie
19. Sąd Rejonowy w Pszczynie
20. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie
21. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej
22. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej.

VI DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Sytuacja demograficzna

Gmina Czechowice-Dziedzice liczy obecnie 43543 mieszkańców. Struktura ludności charakteryzuje się stabilnością, nie zaobserwowano masowej migracji ludności do większych miast, czy też poza granice kraju.

Wykres 1

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020-2025 oraz opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach

Sytuacja społeczna

Przeprowadzona dla potrzeb opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czechowice-Dziedzice na lata 2020 - 2025 diagnoza lokalna, dotyczy między innymi funkcjonalności rodzin zamieszkujących w gminie Czechowice-Dziedzice w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jak wynika z pozyskanych danych, liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w większości obszarów ulega zmniejszaniu. Wzrasta liczba rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby. Zmniejszanie się ilości rodzin, które ubiegały się o pomoc finansową wynika m.in. z wdrożenia programów rządowych. Wzrasta natomiast ilość osób, rodzin, którzy w pomocy społecznej szukają nie wsparcia finansowego, ale innego rodzaju pomocy, jak np. psychologicznego, prawnego.

Wykres nr 2

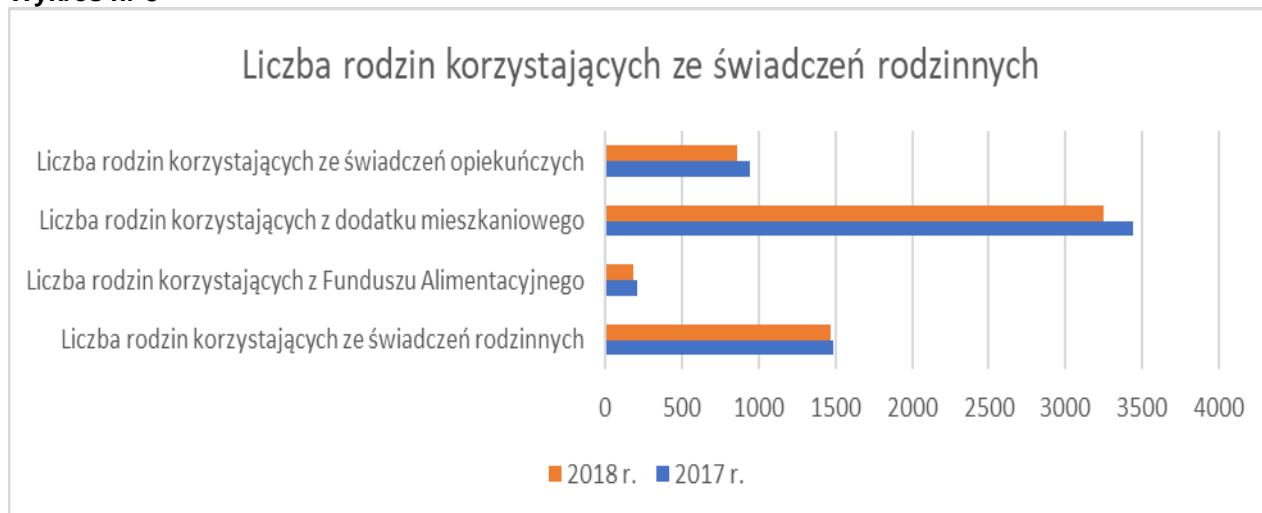

Źródło: Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020-2025

Przyczyną zmniejszenia się osób korzystających z wsparcia finansowego w obszarze pomocy społecznej jest z pewnością poprawa kondycji finansowej rodzin, w związku z wprowadzeniem programów rządowych takich jak np. świadczenie wychowawcze.

Analiza wykresu Nr 3 wskazuje, że w gminie Czechowice-Dziedzice zmalała liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczenia wychowawczego. Należy jednak zaznaczyć, że od lipca 2019 r. do przyznania powyższej formy pomocy nie obowiązuje kryterium dochodowe.

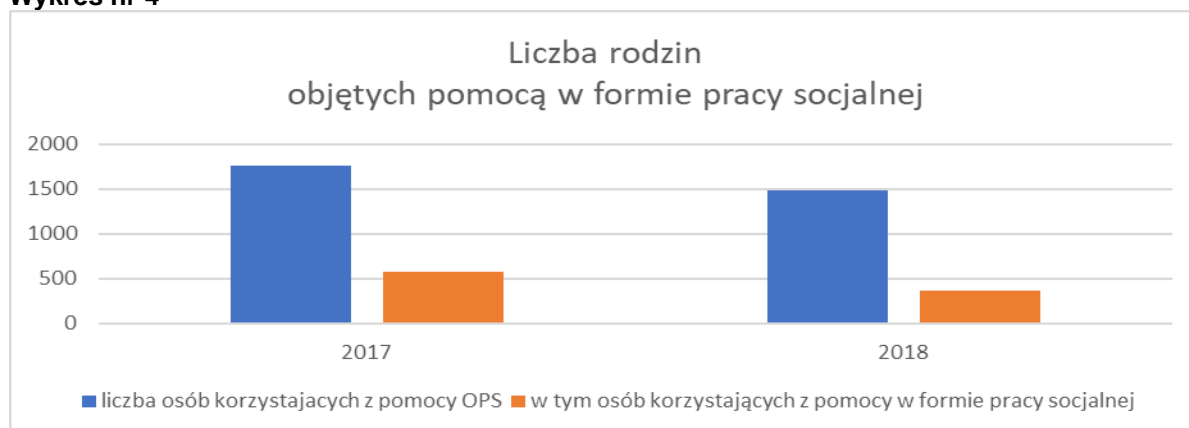
Wykres nr 3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS oraz na podstawie danych z Wydziału Świadczeń Społecznych Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach

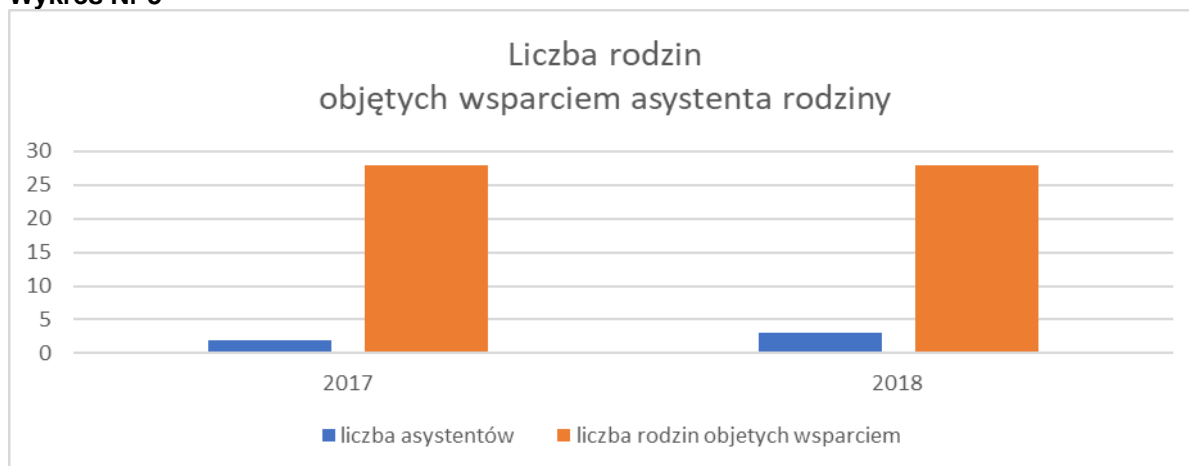
Dane statystyczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach wskazują, iż wzrasta liczba rodzin objętych wsparciem w formie niepieniężnej tj. w formie pracy socjalnej, (wykres nr 4) wsparcia asystenta rodziny (wykres nr 5).

Wykres nr 4

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej

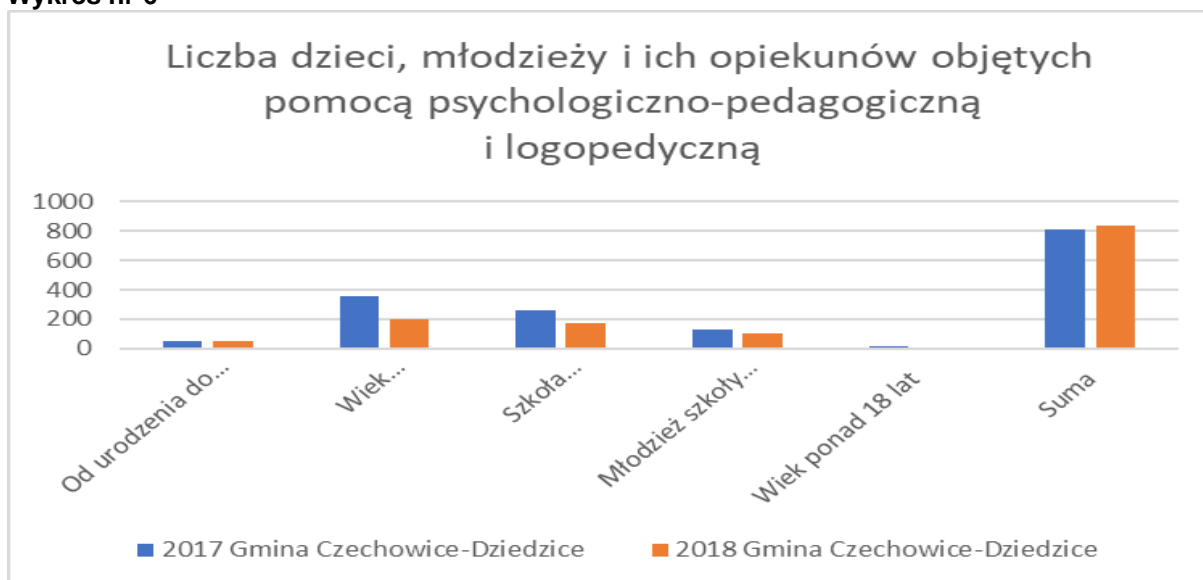
Wykres Nr 5

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej

Dalsza analiza sytuacji rodzin doświadczających trudności w obszarze opiekuńczo-wychowawczym pokazuje, iż wzrasta także liczba małoletnich objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym.

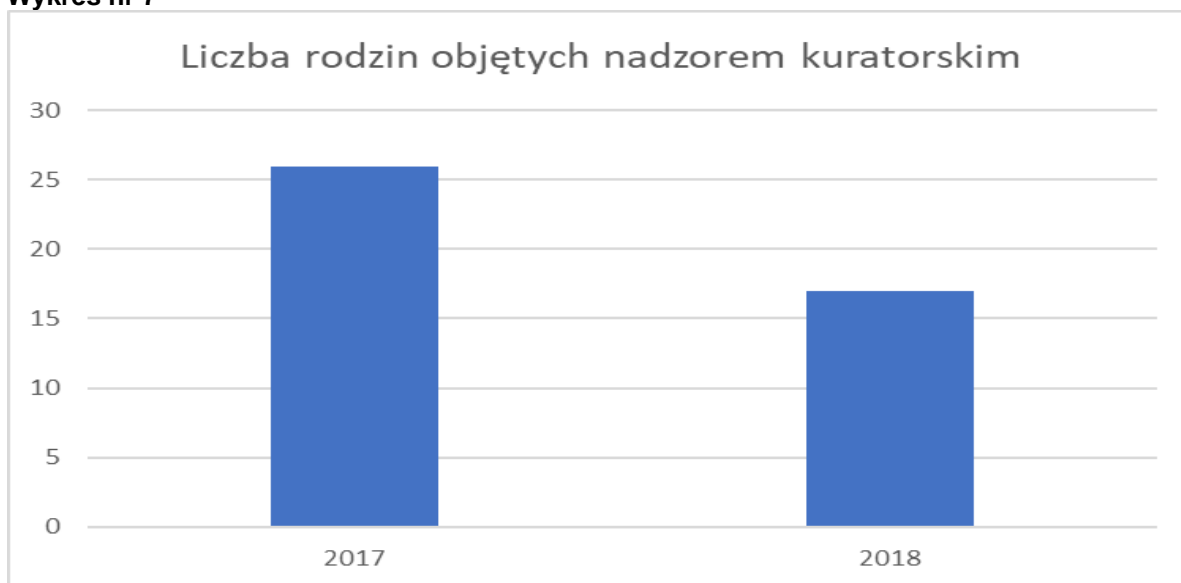
Wykres nr 6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

Liczba spraw związanych z zarządzeniami opiekuńczymi, nadzorami kuratora i innymi zobowiązaniami, prowadzonymi przez Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Pszczynie zdecydowanie spadła, w 2017 r. było takich spraw 26, a w 2018 r. 17.

Wykres nr 7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Pszczynie- Zespołu Kuratorskiego

VII ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej spoczywa na m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego. Ten obowiązek samorząd lokalny realizuje we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań, które mają na celu przywrócić tej rodzinie równowagę i tym samym odzyskać zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Wsparcie to odbywa się w formie pracy z rodziną i jest prowadzone

za jej zgodą i przy jej aktywnym współdziałaniu z uwzględnieniem własnych zasobów oraz wsparcia zewnętrznego. Działania te mają wspomóc rodziców mających trudności w prawidłowym wypełnianiu obowiązków rodzicielskich w taki sposób aby zapobiec sytuacji w której dobro dziecka jest zagrożone i ze względów bezpieczeństwa będzie ono musiało być umieszczone w pieczy zastępczej. Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, a także przez asystentów rodzinnych.

Ustawa o pomocy społecznej

Bezradność rodziny w sprawach opiekuńczo-wychowawczych stanowi jedną z głównych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Przyczyna ta często łączy się także z innymi dysfunkcjami społecznymi, jak np. uzależnienia, przemoc domowa. Wśród wielu zadań, jakie podejmuje pomoc społeczna, znajdują się zatem zadania z obszaru sprawowania opieki dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców biologicznych. Jednym z celów w budowaniu systemu opieki nad dzieckiem i rodziną jest rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej, aby dzieci i ich rodziny otrzymały profesjonalne wsparcie w swoim środowisku rodzinnym i nie musiały przebywać poza rodziną. Działania oferowane przez pomoc społeczną to przede wszystkim praca socjalna, wsparcie asystenta rodziny, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna. Dobrze zaplanowana i konsekwentnie realizowana praca socjalna jest w stanie na wczesnym etapie pojawienia się problemu wprowadzić odpowiednią korektę funkcjonowania rodziny, eliminując konieczność interwencji zabrania dziecka z rodziny. Współczesny pracownik socjalny staje się „lokalnym politykiem” kształtującym możliwości rozwoju środowiska i osób je zamieszkujących, nie jest już tylko dysponentem środków finansowych, ale aktywnym inicjatorem wielu programów socjalnych, angażując w nie wiele innych instytucji i organizacji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Określa zadania poszczególnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Przepisy tej ustawy nakładają na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenia zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, podejmujących bezpośrednią pracę z rodzinami doświadczającymi przemocy.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zobowiązuje gminę do realizacji między innymi takich zadań jak: udzielania rodzinom, zagrożonym przemocą, oraz tym, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Ustawa zakłada również prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii

Poprzez działania specjalistów zatrudnionych w instytucjach pomocowych udzielane jest kompleksowe poradnictwo dotyczącego ofert pomocowych okolicznych placówek terapeutycznych i poradni. Indywidualna praca z osobą uzależnioną prowadzona jest przy doborze właściwych działań poprzedzonych diagnozą, oparta na wzmocnieniu motywacji do walki z nałogiem, przywrócenie możliwości pełnienia przypisanych ról społecznych. Aby przeciwdziałać narkomanii wdrażane są działania profilaktyczne i zaradcze takie jak promocja zdrowego trybu życia, promocja zdrowia psychicznego, informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, edukacja psychologiczna, społeczna, prawna, działania interwencyjne.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych

Świadczenia rodzinne stanowią jeden z podstawowych elementów polityki prorodzinnej państwa, jako wsparcie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej. Podstawowymi świadczeniami są zasiłki rodzinne uzupełniane dodatkami - dodatek z tytułu urodzenia dziecka (jednorazowy), dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu

rozpoczęcia roku szkolnego – przyznawanymi w związku z zaistnieniem określonych sytuacji. Do świadczeń rodzinnych zalicza się również jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”, oraz świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka albo dyrektora domu pomocy społecznej. Wprowadzone w kwietniu 2016 r. świadczenie wychowawcze w bardzo dużym stopniu wpłynęło na ograniczenie ubóstwa wśród rodzin z dziećmi i pozwoliło na poprawę ich funkcjonowania.

Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”

Nieprawidłowości w przebiegu ciąży lub porodu jak również narodziny nieuleczalnie chorego dziecka mogą być źródłem poważnego kryzysu w życiu kobiety i jej rodziny. Udzielenie rzetelnego, uniwersalnego wsparcia pomaga rodzicom w radzeniu sobie z emocjami towarzyszącymi w trakcie opieki nad chorym dzieckiem. Znaczącą rolę w koordynowaniu, poradnictwie i wsparciu rodzin oczekujących na narodziny dziecka z dysfunkcją rozwojową oraz tych już wychowujących niepełnosprawne potomstwo pełni asystent rodziny.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Została uchwalona, by uregulować kwestie dostarczania środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom. W Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym jest w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanych członków ich rodziny. Konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, oraz wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Ustawa o opiece nad dzieckiem w wieku do lat trzech

Ustawa określa zasady organizowania i funkcjonowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, warunki świadczonych usług, kwalifikacje osób sprawujących opiekę, zasady finansowania opieki oraz nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki. Zgodnie z ustawą opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Kodeks rodzinny i opiekuńczy jest podstawowym źródłem prawa rodzinnego w Polsce, który wszechstronnie reguluje stosunki rodzinne, między innymi kwestie dotyczące zawierania małżeństwa, praw i obowiązków małżonków, małżeńskich ustrojów majątkowych (a także wspólności i rozdzielności majątkowej). Normuje także zagadnienia pokrewieństwa i powinowactwa - relacji pomiędzy rodzicami i dziećmi, kwestie macierzyństwa i ojcostwa, obowiązków alimentacyjnych. Kodeks rodzinny i opiekuńczy definiuje również zasady opieki nad małoletnimi - dotyczące ustanowienia opieki, jej sprawowania czy kurateli.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży najczęściej przejawia się w problemach z uzależnieniem, trudnościami w realizowaniu obowiązku szkolnego, konfliktach z prawem. Wpływ na negatywne zachowania nieletnich mają zazwyczaj zaniedbania rodziców (opiekunów) w zakresie opieki i wychowania, przemoc domowa w różnych formach, stany chorobowe. W celu powstrzymania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz uzyskania realnej poprawy w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców (opiekunów) wdrażana jest praca z rodziną. Prowadzone jest kompleksowe wsparcie przy udziale specjalistów, m in. pracownika socjalnego, asystenta rodziny, psychologa, terapeuty oparte na działaniach naprawczych w celu osiągnięcia korzystnych efektów.

VIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 odbywać się będzie w ramach środków budżetu państwa, budżetu gminy, środków unijnych oraz środków pozabudżetowych.

IX MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2020-2022 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez sporządzenie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań.

Zgodnie z art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny, sprawozdanie z realizacji Programu przedłożone zostanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach.

Harmonogram działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Czechowicach -Dziedzicach na lata 2020-2022

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1

Zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych rodzin, w szczególności rodzin o niskim statusie materialnym

	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	<p>Udzielanie rodzinom wsparcia pieniężnego w ramach realizowanych programów rządowych w tym:</p> <p>świadczenia rodzinne</p> <p>świadczenia wychowawcze</p> <p>świadczenie z ustawy „Za Życiem”</p> <p>fundusz alimentacyjny</p>	2020-2022	Urząd Miejski: Wydział Spraw Społecznych	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	Budżet państwa
2.	<p>Udzielanie rodzinom pomocy w formie niepieniężnej w tym:</p> <p>pracy socjalnej</p> <p>asystenta rodziny</p> <p>usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych</p> <p>pomoc żywieniowa POPŻ</p> <p>aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym/marginalizacją w ramach realizowanych projektów</p>	2020-2022	Ośrodek Pomocy Społecznej: Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług, Zespół ds. projektów	Liczba rodzin korzystających z wymienionych form wsparcia	Budżet państwa, środki pozabudżetowe, środki unijne

3.	Udzielanie rodzinom pomocy finansowej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej Zasiłki celowe, okresowe, stałe Gorący posiłek	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej: Zespół ds. świadczeń wydawanych decyzją	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą finansową, w tym z powodu trudności opiekuńczo-wychowawczych	Budżet gminy, budżet państwa
4.	Zapewnianie rodzinom o niskim statusie materialnym możliwości udziału w programie oddłużeniowym	2020-2022	- Administracja Zasobów Komunalnych - Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z programu	Budżet państwa, budżet gminy

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

Rozwijanie zadań z zakresu profilaktyki, edukacji i wspierania rodzin, w tym rodzin zagrożonych odebraniem dziecka i umieszczeniem w pieczy zastępczej.

1.	Poszerzanie oferty poradnictwa rodzinnego oraz upowszechnianie dostępności do specjalistów pracujących z rodziną <i>(np. psychoterapia, psycholog, logopeda, mediacje, prawnik, szkoły dla rodziców, grupy wsparcia dla rodziców)</i>	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej: Zespół ds. pracy socjalnej, Świetlica Zatoka - Urząd Miejski: Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom - Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba zrealizowanych form specjalistycznego wsparcia	Budżet gminy, środki pozabudżetowe, środki unijne
2.	Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla rodzin	2020-2022	- Urząd Miejski: Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom - Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zrealizowanych programów	Budżet gminy, środki pozabudżetowe, środki unijne
3.	Zapewnianie dzieciom miejsc w żłobkach i w przedszkolach	2020-2022	- Zespół Obsługi Placówek Oświatowych - Żłobek Miejski - żłobki niepubliczne	- Liczba dzieci uczęszczających do żłobków - Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	Budżet państwa budżet gminy
4.	Organizowanie oraz rozwój ofert	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci	

	ogólnodostępnych zajęć dla dzieci i młodzieży zagrożonej demoralizacją		- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, - Miejska Biblioteka Publiczna, - Zespół Obsługi Placówek Oświatowych	korzystających z zajęć pozalekcyjnych	Budżet gminy, środki pozabudżetowe, środki unijne
5.	Rozwijanie oferty socjoterapeutycznej placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2020-2022	Ośrodek Pomocy Społecznej: Świetlica Zatoka, - Urząd Miejski: Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia placówek	Budżet gminy, środki pozabudżetowe, środki unijne
6.	Organizowanie zajęć edukacyjnych oraz terapeutycznych w tym grup wsparcia, dla dzieci i młodzieży	2020-2022	- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, - placówki oświatowe	- Liczba przeprowadzonych zajęć - Liczba uczestników zajęć	Budżet państwa, środki pozabudżetowe
7.	Ustanowienie rodzin wspierających	2020-2022	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba ustanowionych rodzin wspierających	Budżet gminy
8.	Utworzenie mieszkania chronionego dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Administracja Zasobów Komunalnych	Liczba utworzonych mieszkań chronionych	Budżet gminy, budżet państwa, środki unijne
9.	Współfinansowanie pobytu dzieci przebywających w rodzinnych lub instytucjonalnych formach pieczy zastępczej	2020-2022	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, objętych współfinansowaniem pobytu	Budżet gminy

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

Tworzenie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

1.	Zapewnianie dostępu do systematycznych szkoleń Superwizji oraz coachingu dla kadry profesjonalnie pomagającej	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Urząd Miejski: Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom	- Liczba przeprowadzonych szkoleń - Liczba przeprowadzonych superwizji /coachingu	Budżet gminy, środki pozabudżetowe
2.	Współpraca z przedstawicielami podmiotów specjalizujących się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny	2020-2022	Ośrodek Pomocy Społecznej	- Liczba współpracujących instytucji - Liczba zorganizowanych spotkań specjalistów - Liczba spotkań okresowej oceny dziecka	Budżet gminy, środki pozabudżetowe
3.	Tworzenie procedur postępowań w zakresie ochrony i wspierania rodziny	2020-2022	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny - Policja - Sąd Rejonowy	Liczba utworzonych procedur	Budżet gminy, środki pozabudżetowe